Rubai

İki Aylık Rubai ve Şiir Kültürü Dergisi
Yıl: 3 • Sayı: 13 • Ocak/Şubat 2023

Bekir Sıtkı Erdoğan'la Mülakat |
Cumhuriyet Dönemi Rubaisinde Muhteva |
Bir Güfte İki Beste |
Emre'ye Bir Dizi Nota |

Rubai

İki Aylık Rubai ve Şiir Kültürü Dergisi
Yıl: 3 • Sayı: 13 • Ocak/Şubat 2023

www.rubaidergisi.com

Yayın Yönetmeni : Ahmet Ziya Kahraman
Yayın Danışmanı : Tacettin Şimşek
Son Okuma : İbrahim Duran
Web Geliştirici : Adil Bayram

Kapak : Tekezade Sait
"*Gazeteci Çocuk*"

Şiirlerin ve yazıların sorumluluğu şair ve yazarlarına aittir. Tanıtım ve tahlil amacıyla kullanılacak küçük bölümler dışında dergi iktibas edilmemelidir. Her hakkı mahfuzdur.

Şiiri Bilmeden Şair Olmak

Rubainin Değerli Dostları,

Gönülden merhabalar.

İki yılı devirip üçüncü yıla girmek, doğrusu bir ütopyaydı bizim için. Anladık ki, ütopyalar da gerçekleşiyormuş. Şükürler olsun.

Sık sık şahit oluruz. Bilginin yüceltildiği bir ortamda bir bilginin eksikliğinden dem vurulmaktadır. Dinleyicilerden biri kendinden gayet emin ve bir çırpıda, "Çok mu lazım?" deyiverir. O, her türlü bilgiyi süzgeçten geçirmiş, gerekli gereksiz bütün bilgileri ayıklamış durumdadır.

Meseleye *"O neye lazım, bunu bilmek şart mı, ötekinin ne faydası var, beriki neye yarayacak?"* mantığıyla yaklaşmak, genellikle zihnî tembelliğimizi örtbas etmenin kestirme yoludur. Oysa bilenle bilmeyeni birbirinden kesin çizgilerle ayıran bir kültür ve medeniyetin mensupları, bilgiyi üstün değer olarak kabul etmek zorundadırlar. Aksi hâlde referanslarıyla aralarında sağlıklı bağ kurmaları güçleşir.

Şiirle ileri derecede uğraşan her insan, Türk şiirinin yaşadığı tarihî tecrübeyi ve sahip olduğu imkânları bilmek durumundadır. Hem şiir yazarak yayımlayarak bir iddianın sahibi olacağız hem de "Aprınçur Tigin kim, onu tanımak zorunda mıyım? Divan şiiriymiş, halk şiiriymiş, aruzmuş, heceymiş, gazelmiş, rubaiymiş, tuyuğmuş, kalenderiymiş, koçaklamaymış, varsağıymış, semaiymiş, lebdeğmezmiş... Beni ilgilendirmez." diyeceğiz. Bunları bilmek zorunda olmadığımızı iddia ederek sorumluluktan kaçacağız. İşte burada söylenecek sözümüz olmalı.

Bugün Osmanlı Türkçesine benzer bir sözlükle şiirler kaleme almak en azından komiktir. Ama imparatorluk diliyle kurulmuş divan şiirini de, sözlü kültürün kaynaklık ettiği halk şiirini de yakından tanımak zorundayız. Dolayısıyla Fuzulî'nin "İlimsiz şiir temelsiz duvar gibidir." sözünü yabana atamayız.

Bugün son sözü Cumhuriyet Dönemi'nin rint rubai şairlerinden Rıfkı Melûl Meriç (1901-1964) söylesin:

Akşam... Güneşin rengi boyarken derimi,
Sarmakta bir ürperti gezip her yerimi.
En usta bir el resmediyor gökyüzüne
Her gün dağılıp bulutlaşan hislerimi.

2023 hayır, güzellik, iyilik ve mutlulukla gelsin inşallah.

Tekrar buluşmak ümidiyle.

Bismillah.

BEKİR SITKI ERDOĞAN'LA MÜLAKAT

Ahmet Çoban

> Aruz ileri bir tekniktir. Aruzu çok seviyorum. Atalarımız at üstünde gezmişler. Oturup da aruzu çizecek, yazacak, meşk edecek zaman ve yer bulamamışlar.

AHMET ÇOBAN- Büyük şairlerin hemen hemen hepsinin şiirleri vefatlarından sonra toplanmış. Yahya Kemal öyle, Tanpınar öyle, Haşim öyle. Gerçi hepsi de yayımlanan birkaç şiiriyle seslerini duyurmuş.

BEKİR SITKI ERDOĞAN- Türk Edebiyatı Vakfı'nda bir sohbet yapıyordum. O sohbetin sonunda, meydana getirdiği çok kıymetli hizmetleriyle Yahya Kemal Enstitüsüne katkıda bulunan Nermin [Suner Pekin] Hanımefendi şöyle dediler: "Şairim, n'olur, sağ iken kitaplarınızı çıkarın." Çok duygulandım. Yahya Kemal'i toparlarken neler çektiklerini böylece anlatmış oldu. Bu bakımdan doğru. İnşallah, Allah ömer ve imkân versin de –ki toparlıyorum şimdi-, iki kitabımdan [Bir Yağmur Başladı, Dostlar Başına] başka kitaplarım da hazır. Bunlardan birisi Sabır Sarmaşıkları, rubailerim. Rubai, olgun çağın meyvesi, artık yaşımız altmışa yaklaştı. Cumhuriyet'in ellinci yılında Ankara'ya gittiğimde rubailerim vardı. Orda "İkişer ikiyer koyun." diye Hisar dergisine verdim. 1972'de bir Amerika gezim oldu kardeşimin yanına. Orada yazdığım rubailerin bir nüshası-

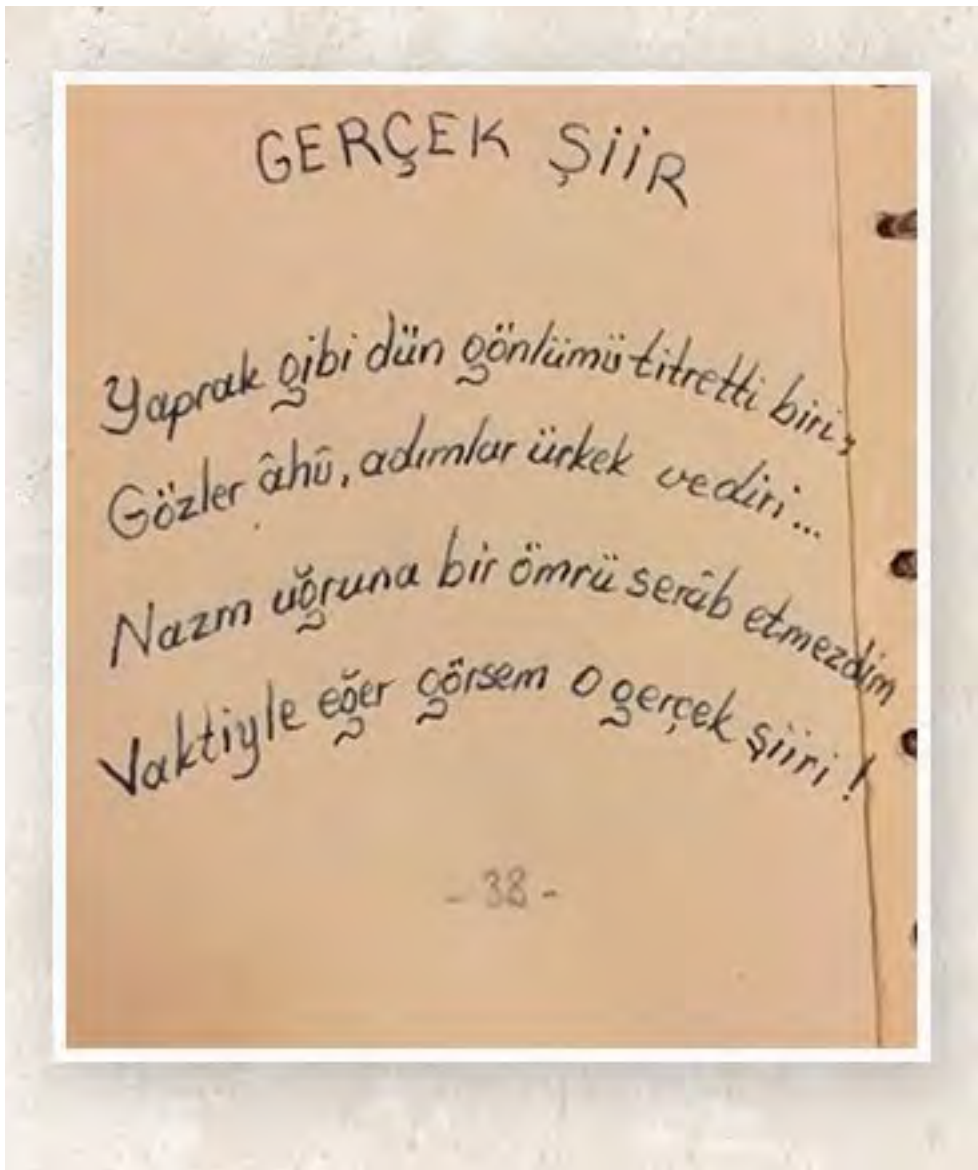
GERÇEK ŞİİR

Yaprak gibi dün gönlümü titretti biri,
Gözler âhû, adımlar ürkek vedâri...
Nazm uğruna bir ömrü serâb etmezdim
Vaktiyle eğer görsem o gerçek şiiri!

- 38 -

nı kardeşime bıraktım. Türkiye'ye uçuncaya kadar ne olur ne olmaz, kaybolmasınlar diye orada yazdıklarımın birer nüshasını kardeşime bıraktım, "Siz bunları okuyun ama n'olur, kaybetmeyin. Belki ben kaybederim sizden isteyecek olurum." dedim.

Evet, Sabır Sarmaşıkları'nı önce Hisar dergisinde başka bir isimle Çile Çiçekleri adı altında ikişer ikişer yayımlamaya çalıştım. Fakat sonradan bazı arkadaşlar "Bu bir çağrışım yaptırıyor Batı'dan birinin kitabıyla." dediler.* Kalmasın böyle bir çağrışım dedim; Sabır Sarmaşıkları adını koydum ve çok sardı. Sarmaşık gibi dörder dörder...

ÇOBAN-Bir de sabırla geçirilmiş bir ömrün sonunda, sabırla ortaya çıktıklarından olsa gerek.

ERDOĞAN-Evet, çileden çok sabır şiir için daha uygun oldu ve söyleyiş de, ahenk de daha güzel. Sabır Sarmaşıkları olacak ikinci kitabım ki, rubailerime güveniyorum. Ben 24 kalıbı da inceledim. Benim rubailerimde 24 kalıp da kullanıldı. Çok düzenli bir tertibi var onun.

Rubaiye hevesim ta Bir Yağmur Başladı'yla başlar. Mesela orda Yollar isimli bir rubaim var. Orda tam Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün kalıbı bilerek değil, sadece okuduğum rubailerden kafamda kalan ahenk. Diyebilirim ki taklidî bir şey! Sakanın bülbül sesi vermesi gibi vermişim onu. Sonra bakın, hatasız kullanmışım. Rubailere heves edip birazcık çoğalmaya başlayınca İsmail Habip Sevük'ün edebiyat kitabından rubai kalıplarını meşk ettim. Eski yazıyla yazılmış bir kitabı var aruz bahirlerini içeren; oradan 24 kalıbı meşk ettim ve bir sisteme koydum onu kendimce. Hatta eşime dostuma, aruzla uğraşana da bu sistemi verdim. İbrahim Habip Sevük o kitabında rubai kalıplarının hepsinin Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûl kalıbından doğduğunu söyler. Ordan doğma-

* Çile Çiçekleri adının Fransız sembolist şair Charles Baudelaire'in (1821-1867) asıl adı Les Fleurs du mal olan ve Türkçeye Elem Çiçekleri (çev. Hilmi Yavuz), Kötülük Çiçekleri (çev. Erdoğan Alkan) gibi adlarla çevrilen kitabının adını çağrıştırdığı düşünülmüş olmalı. (Editörün Notu)

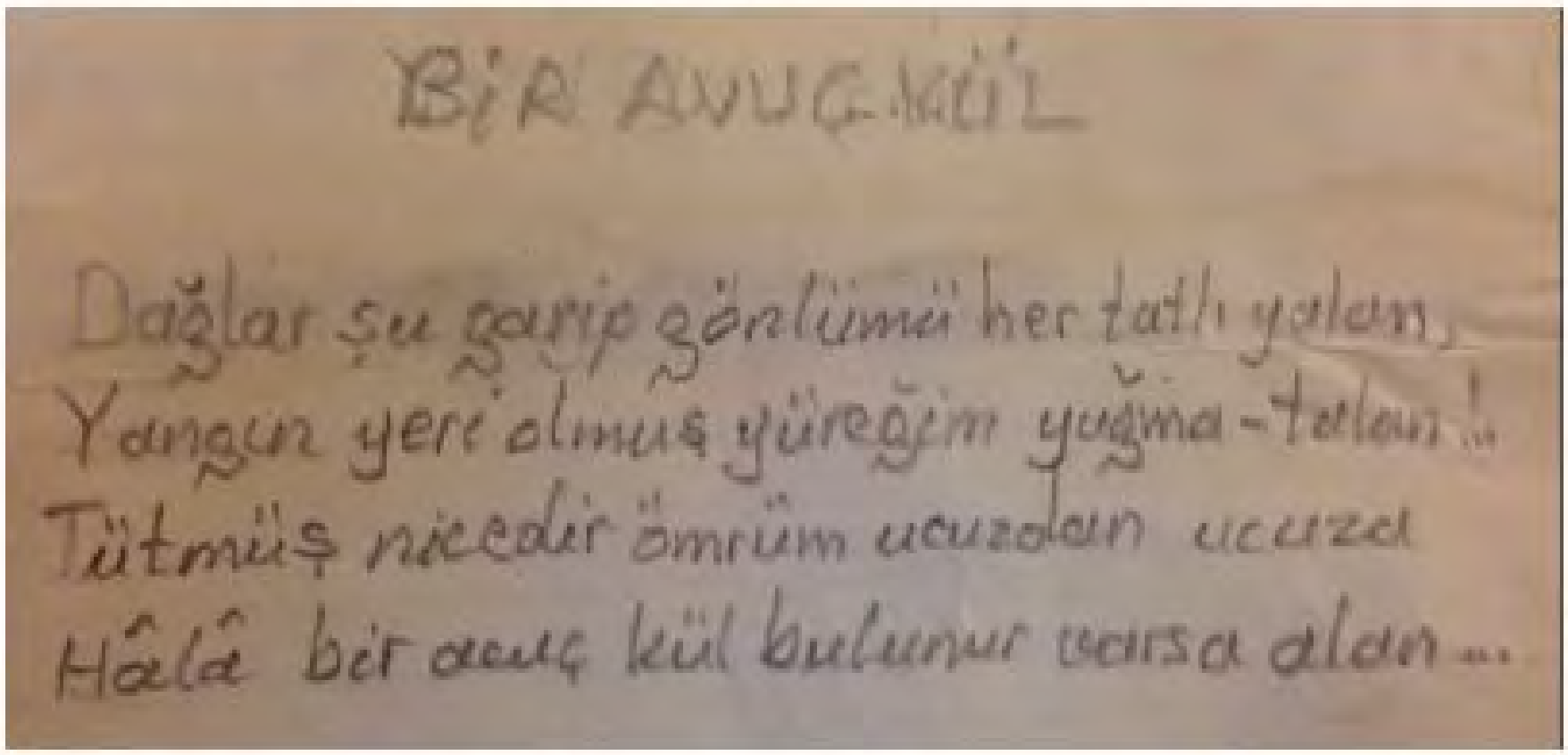

mıştır, o en ahenkli vezindir. Kalıbın aslı Mef'ûlün mef'ûlün mef'ûlün fa'dır. On kapalı hece. En sondan itibaren başlayın. Son heceyi bozmayın, ondan sonra gelen iki geceyi açık hece hâline koyun, yeni bir kalıp çıkar. Onu kapayın, ondan sonrakini alın, yeni bir kalıp çıkar. Baş taraftan da öyle. Mesela Mef'ûlün mef'ûlün mef'ûlü feûl. Bir bütünü "lü fe" diye ikiye ayırın, böyle olur.

24 kalıbın aslında altısı ahrem, altısı ahreb. Mef'ûlü'le başlayanlar var, Mef'ûlü ile başlayanlar var. Eskiden Mef'ûlün ile başlayanların içerisine mef'ûlü girmezmiş. Yani o kalıp karma olmazmış. Ben bunu taassup olarak buldum. Hiç gerek yok. Bugün karma kullanılıyor. Ben karma olarak kullanıyorum. Bunu ayırmalı yalnız: Altı kalıp ahrem, altısı da ahreb. Yani Mef'ûlün'le başlayan altı tane, Mef'ûlü ile başlayan altı tane. Böyle 12 eder. Nerden 24'e çıkıyor? Bu da sonlarından değişiyor. 24'ün 12'si de sonlarından yarım hece uzuyor, yani on değerli mısra on buçuk olduğu zaman fa', fâ' oluyor. Uzun bir a'dan sonra kesme işareti. Fa'ların yarım hece uzayıp Fâ' olması ile on değerler on buçuk olmuştur. 12 kalıp on değerlidir, 12 kalıp da on buçuk değerlidir. Diğer kalıpların karakterleri aynı. Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûl olur, birisi feul, birisi feûl kalıbı. Yani birisi on değerlidir. Nasıl on değerli oluyor? Mef'ûlüme üç, fâîlüme üç, fâîlüme üç; üç defa üç, dokuz, bir de ul eder on; ûl olursa on buçuk olur. Onun için 24 kalıptır. Yoksa 12'sini öğrenen için gerisi bitmiştir.

Bakın, bir şey söyleyeyim: Rubai yazanlar, 24 kalıptır filan diye biraz şişirirler hani, mübalâğa. Öğrenci "Nasıl öğrenmiş bu adam?" diyecek. Hâlbuki ben, aruzu hep küçümsemişimdir. Aslında aruzu çok büyümserim, aruz ileri bir tekniktir. Aruz behemehal kullanılmalı. Aruzu kullanmayanlar korkar. Fakat aruzu büyütmemek lazım.

“Muamma bu, nasıl yazılacak? Bununla uğraşırken şiir gider, duygu gider.” filan diyenler var. Bulmiyorlar da onun için öyle diyorlar.
Yeri gelmişken size öğretmenliğimin bir hatırasını anlatayım:
Benim elimde bir altıncı sınıf var, hazırlık sınıfı. Altı saat dersim var onlara. Bu altı saat Millî Eğitimce, ta sınır köylerinde dil bilmez çocukların eğitimi için konmuştur. İstanbul’un göbeğindeki bir okulda bu altı saat fazla. Ama şu okula kadar şu saat, bu okula kadar bu saat demek mümkün olmadığı için İstanbul’daki çocuklara bu altı saat fazla geliyor. Ben bunu değerlendirdim, Tutuyorum, derslerimin başında onar dakika, çocuklara aruz meşk ettiriyorum, Müfettişe de söyledim, müdüre de; “Bir deneme yapıyorum, eğer iyi netice alırsam rapor vereceğim. Mütefeilün fâilü feilün fa’ kalıbını da o sınıfta buldum. O şevkle çocuklar daha istiyorlar. Bütün kalıplar bitti altıncı sınıfta. “Daha kalıp yok mu?” diyorlar. Onlar oraya vardılar. Bilmedikleri kalmadı. Bir şey daha söyleyeyim: Lütfen inanın, aruz vezninde şiir yazan altıncı sınıf öğrencilerim var. Bir mısraını okuyacağım. Çok severim o mısraı:
“Sana dil dökmeyi bilmem ne olur anla beni” diyor.
ÇOBAN- Sehl-i mümteni.

ERDOĞAN- Altıncı sınıfta Evren isminde bir çocuğum söyledi ve neticeye vardım. Dokuzuncu sınıftaki çocuklar da heyüla gibi korkuyorlar. Aruzu çizgilerle öğretiyorlar. Aruz parmaklarla, tiktaklarla öğretilir; kulaktan öğretilir. Bunu sonradan çizgiye dökeceksin. “Çocuklar, bunu çizgilerle de gösterebiliriz.” diyeceksin. O zaman korkmazlar ve derhâl çizgilere dökerler. Ben noktaları çarpı, çizgileri de düşey paralellerle yaparım. Çok da güzel görünür, göze de hitap eder ama kulaktan öğrettikten sonra.
Aruz ileri bir tekniktir. Aruzu çok seviyorum. Atalarımız at üstünde gezmişler. Oturup da aruzu çizecek, yazacak, meşk edecek zaman ve yer bulamamışlar. 6+5, 4+4+43 on birli, 7+7 on dörtü gibi kalıpları kullanmışlar. Bunların dışında kalmış aruz. Benim veznimdir ama aruz bilirseniz hece veznin-de kalmanız mümkün değil. Aruzu biliyorum diye, heceyi küçümsemiyorum. Heceyi de kullanıyorum ama aruzla beraber. İkisi bir arada çok güzel.
(Düzenlenmiştir.)

(Ahmet Çoban, Bekir Sıtkı Erdoğan-Hayatı, Eserleri, Sanatı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitisü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun 1991, ss.250-253)

BİR YAĞMUR BAŞLADI

BEKİR SITKI ERDOĞAN

Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde Rubainin Muhteva Özellikleri

Dinî ve Metafizik Konular: Tasavvuf

Nurullah Çetin

> Aruz ileri bir tekniktir. Aruzu çok seviyorum. Atalarımız at üstünde gezmişler. Oturup da aruzu çizecek, yazacak, meşk edecek zaman ve yer bulamamışlar.

İslam'ın batınî yorumu olan tasavvuf, özellikle divan şiirini besleyen ana konulardan biridir. Tarih boyunca Müslüman Türk toplumunun varlık ve hayat felsefesinin ana damarını oluşturan bu düşünce, Cumhuriyet Dönemi'nde de pek çok rubai şairi tarafından itibar görmüştür.

Muhyiddin Raif'in pek çok rubaisi tasavvuf etrafında yoğunlaşmaktadır. O tasavvufi düşüncelerini divan şiirinin mazmunlarına, özellikle de Leyla-Mecnun mazmununa yaslanarak simgesel bir üslupla sergilemektedir. Şu rubaisi bunun için çarpıcı bir örnektir:

Mecnun idi hep secde-güzâr-ı Leyla
Leyla'ya tapılmaz deseler der idi "lâ!"
Mutlaktı mukayyedden ana cilve eden;
Leyla idi Mecnun nazarında Mevla. (Yengin, 1946, s.14)

Leyla, Allah'ın cemal sıfatının yansımasıdır. Dolayısıyla onun güzelliğinde ilahi güzellik ve onun aşkında ilahi aşk tecelli etmektedir. Buradaki "mukayyed" Leyla, "mutlak" ise Allah'tır. Leyla aynı zamanda kâinattaki, varlıktaki güzelliğin temsilcisidir. Varlıktaki güzellik, Allah'ın güzel yaratıcılığının bir eseridir.
Şair, ilahi aşkı yine divan şiiri mazmunlarından mey, meyhane gibi kavramların simgesel değerleriyle ifade etmeye çalışmıştır.
Rıfkı Melûl Meriç'in rubailerinin hemen hemen tamamı tasavvuf konuludur. Bunlar Hilmi Ziya Ülken tarafından uzun uzadıya şerh edildiği ve metinler şerhleriyle birlikte yayımlandığı için ayrıca burada yorumlama gereği duymuyorum. Şair, varlığın yaratılışını Allah'ın aşk biçiminde bir yansıması, Allah'ın sanatının mükemmelliğini varlıklarda görmek ve göstermek istemesinin bir sonucu olarak açıklar.
Vahdet-i vücud felsefesi bir kez daha tekrarlanır. Kesret (çokluk) olarak gördüğümüz varlıklar vahdetin (Allah'ın birliği) parçaları ve tecellileridir. Rıfkı Melûl melâmi olduğu için melâmet* şevkini terennüm etmiştir... Rıfkı Melûl'ün vahdet-i vücud felsefesini özetleyen şu rubaisini alıyoruz:

Yok benden başka zindegânî diyorum
Zira benim ism-i câvidânî diyorum
Zâtımda olup sırr-ı Ene'l-Hak zâhir
Sübhânî mâ a'zam ü şânî diyorum (Meriç, 1951, s.25)

Yahya Kemal, kendisi mutasavvıf olmadığı hâlde diğer bazı şiirlerinde olduğu gibi rubailerinde de zaman zaman tasavvufa değinmiştir. Ancak bu metinlerinde o mutasavvıfların hâllerini ve düşüncelerini dışarıdan bir gözlemci olarak tasvir etmiş ve aktarmıştır. "Vahdet-i Vücud" adlı rubaisinde bu düşünceyi benimseyenleri şu biçimde tasvir etmektedir:

Bir zümre odur Hâlik-ı Mutlak dediler
Bir benzeri yoktur bu muhakkak dediler
Bir kerre görenlerse o Rabb-ı Ezel'i
Dilmesti-i rü'yetle enelhak dediler (Beyatlı, 1963, s.32)

* melamet: Giyim kuşam, zikir, ayin gibi yerleşmiş âdet ve törenlere önem vermeyip nefsi devamlı yermeyi, kınamayı, böylece halkın iltifatından uzaklaşarak Hakk'a yaklaşmayı esas alan anlayış. (lugatim.com) (Editörün notu)

Fuad Bayramoğlu'na ithaf ettiği bir rubaisinde de melâmilerden ve enelhak düşüncesinden söz eder:

İksîri içenler ezelî sâgarden
Mestî-i melâmetle geçerler serden
Bir kerre enelhak diyen erbâb-ı dile
Hallâk-ı avâlim görünür her yerden (Beyatlı, 1963, s.27)

Nail Memik, Nesimî gibi birçok mutasavvıf şairin ulaştıkları ileri aşamalardaki manevi ve kalbî mertebelerinin sığ görüşlü zahir uleması ve halk tarafından anlaşılmaması ya da yanlış anlaşılması sonucu çarptırıldıkları cezalara ve çektikleri sıkıntılara değinir:

Gezmiş kimi çöllerde, dolaşmış dağda
Gitmiş kimi hu hu diyerek Bağdad'a
Aşk bahsini sır vermeden ikmal ederek
Ser vermeyi bilmiş o zaman cellada (Memik, 1961, s.51)

Vedat Varol, tasavvufun aydınlık ve gerçek anlamın özünü barındıran önemli bir sistem oluşuna vurgu yaparak okuyucularını tasavvufa eğilmeleri konusunda yönlendirici ve uyarıcı bir tavır takınmaktadır:

Pervanede aydınlığa özlem mi yanış

Mana nedir erbâb-ı tasavvufa danış
Bil, gerçeği yansıtmada Tebrîz ile Rûm
Ömründe mukadderse semavî uyanış (Varol, 1975, s.30)

Attilâ İlhan, bazı tasavvufi ayin ve ritüellerin gerçekleşmesinde kullanılan birtakım eşyaları zikrederek Mevlâna ve Bedreddin'in öğretilerinin insani önemine ve sürekliliklerindeki büyüklüklerine gönderme yapar. Özellikle "tamamla kendini Mevlâna'dan" mısraıyla tasavvufi öğretinin kişiyi "insan-ı kâmil" mertebesine ulaştırmasına değinide bulunur:

ney kudüm nakkâre ve yaldızlı aslanağızları
insanca duygulanmanın şafakta uçuşan yıldızları
tamamla kendini mevlâna'dan
bedreddin'in suyundan iç
yüzyıldan yüzyıla büyürler eksilmez hızları
(İlhan, 1973, s.65)

Birçok şair, rubailerinde tasavvufa olumlu anlamda yer verirken Nâzım Hikmet, materyalistik dünya görüşüne uygun olarak tasavvufi yaklaşımın gereksizliğini, anlamsızlığını ve gerçek dışılığını ispatlamaya çalışır. Özellikle Mevlâna'nın "sûret hemî zıllest" diye başlayan ve dünyanın bir hayalden, gölgeden ibaret olduğunu söyleyen rubaisine şöyle bir karşılık verir:

Bir gerçek âlemdi gördüğün ey Celâleddin,
heyüla filân değil,
uçsuz bucaksız ve yaratılmadı, ressamı illet-i ûlâ filân değil.
Ve senin kızgın etinden kalan rubailerin en muhteşemi
"Suret hemi zıllest..." filân diye başlayan değil. (Ran, 1966, s.7)

Cumhuriyet Dönemi rubai şairleri arasında geleneksel anlamdaki tasavvufi düşünce ve duyuş biçimini dillendirmeye devam edenler olduğu gibi bunu reddeden şairler de olmuştur.

(Düzenlenmiştir.)

Kaynakça

Beyatlı, Y. K. (1963). Rubailer. İstanbul: Baha Matbaası.
İlhan, A. (1973). Zincirleme Rubailer. Tutuklunun Günlüğü. Ankara: Bilgi Yayınevi.
Memik, N. (1961). Neslimizin Masalı-Şiirler, Rubailer, Tahmis ve Gazeller. Çanakkale: İl Basımevi.
Meriç, R. M. (1951). Rubaiyyat-ı Melûl. İstanbul: Millî Mecmua Basımevi.
[Ran], N. H. (1966). Rubailer (haz. Memet Fuat). İstanbul: İstanbul Matbaası.
Varol, V. (1975). Ve Günahlar Var Ya. İstanbul: Çeltüt Matbaacılık.
Yengin, M. R. (1946). Eski Rubailerim. İstanbul: Cumhuriyet Matbaası.

(Nurullah Çetin, Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde Rubai,
2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara 2012, ss.97-100)

KADI BURHANEDDİN

(1345-1398)

Kayseri'de doğdu. Asıl adı Ahmed'dir. Babasının gözetiminde küçük yaşta öğrenime başladı; Arapça ve Farsça, hat, aruz, hesap ve mantık dersleri aldı. Fıkıh, ferâiz, hadis ve tefsir öğrendi. Riyâzî ilimler ve ilâhiyat okudu.

Vezirliği sırasında halkın durumunu düzeltmek için büyük çaba gösterdi. Sağlam karakterli, yetenekli, âlim, âdil, zeki, ilim adamlarını himaye eden, aynı zamanda iyi bir asker ve cesur bir hükümdar olarak tanındı. Rubai, özellikle de tuyuğ nazım şeklinin en önemli temsilcilerindendir. Sivas'ta öldü.

Başlıca Eserleri: İksîrü's-saâdât fî esrâri'l-ibâdât, Divan

Dedim ki lebin dedi ne şîrîn söyler
Dedim ki belin dedi ne narin söyler
Dedim ki canım cümle fedâdır saçına
Dedi ki bu miskin hele varın söyler

NEF'Î

(1572-1635)

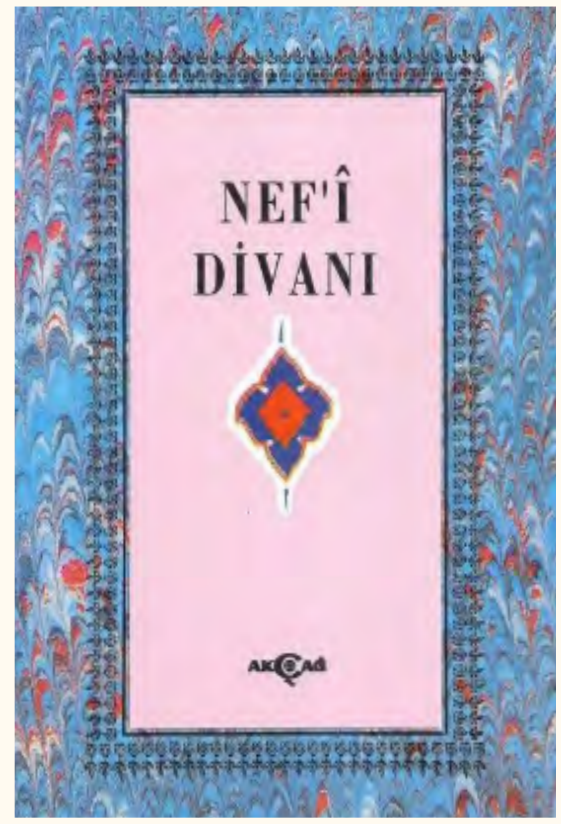

Erzurum Hasankale'de doğdu. Asıl adı Ömer'dir. Küçük yaşlardan itibaren sağlam bir eğitim aldı. Arapça ve Farsça öğrendi. Genç yaşta şiir yazmaya başladı. Zararlı anlamındaki Zarrî mahlası, Erzurum defterdarı Gelibolulu Müverrih Ali tarafından Nef'i (yararlı) olarak değiştirildi.

Sultan I. Ahmet döneminde İstanbul'a gitti. Devlet hizmetine girdi. II. Osman ve IV. Murat dönemlerinin hem sarayda hem de şiirde en güçlü ismi olarak tanındı. Özellikle hicviyeleri ile tanındı. Yazdığı övgü kasideleriyle sevilmesine karşılık hiciv kasideleriyle de dönemin ileri gelenlerinin öfkesine maruz kaldı.

IV. Murat'a hiciv yazmama konusunda söz verse de özellikle Vezir Bayram Paşa için yazdığı hicviye yüzünden kementle boğularak öldürüldü.

Türkçe ve farsça Divanları ile hicivlerini bir araya getiren Siham-ı Kaza en önemli eserleridir.

(Geniş bilgi için bk. Metin Akkuş, Nef'î Divanı, Akçağ Yayınları, Ankara 1993)

Ey dil, hele âlemde bir âdem yoğimiş
Var ise de ehl-i dile mahrem yoğimiş
Gam çekme hakikatte eğer ârif isen
Farz eyle ki el'an yine âlem yoğimiş

(Ey gönül, dünyada bir insan yokmuş. Varsa da gönül ehli insanlara yakın olan yokmuş. Eğer gerçekten ârifsen gam çekme, say ki şu anda dünya yokmuş.)

Çocuk ve Rubai

Tacettin Şimşek

Emre'ye Bir Dizi Nota

Doo bir domatesti bence
ree bir aşure
Mii belki miyav kediydi
faa bir fare
Sol bir solucan gibiydi
laa bir lahana
Sii sivrisinekti sanki
doo dost Emre

Yokmuş O Hayâl Ettiğimiz Âleme Yol

Yokmuş o hayâl ettiğimiz âleme yol,
Artık ne açıl ey gül-i ümmîd ne sol!
Ey rûy-i zemin bu ye'simizden sonra
İster vîrân ol ister âbâdân ol!

1

Beste : Mustafa Nâfiz Irmak
Güfte : Yahya Kemal Beyatlı
Makam : Isfahan
Usûl : Aksak

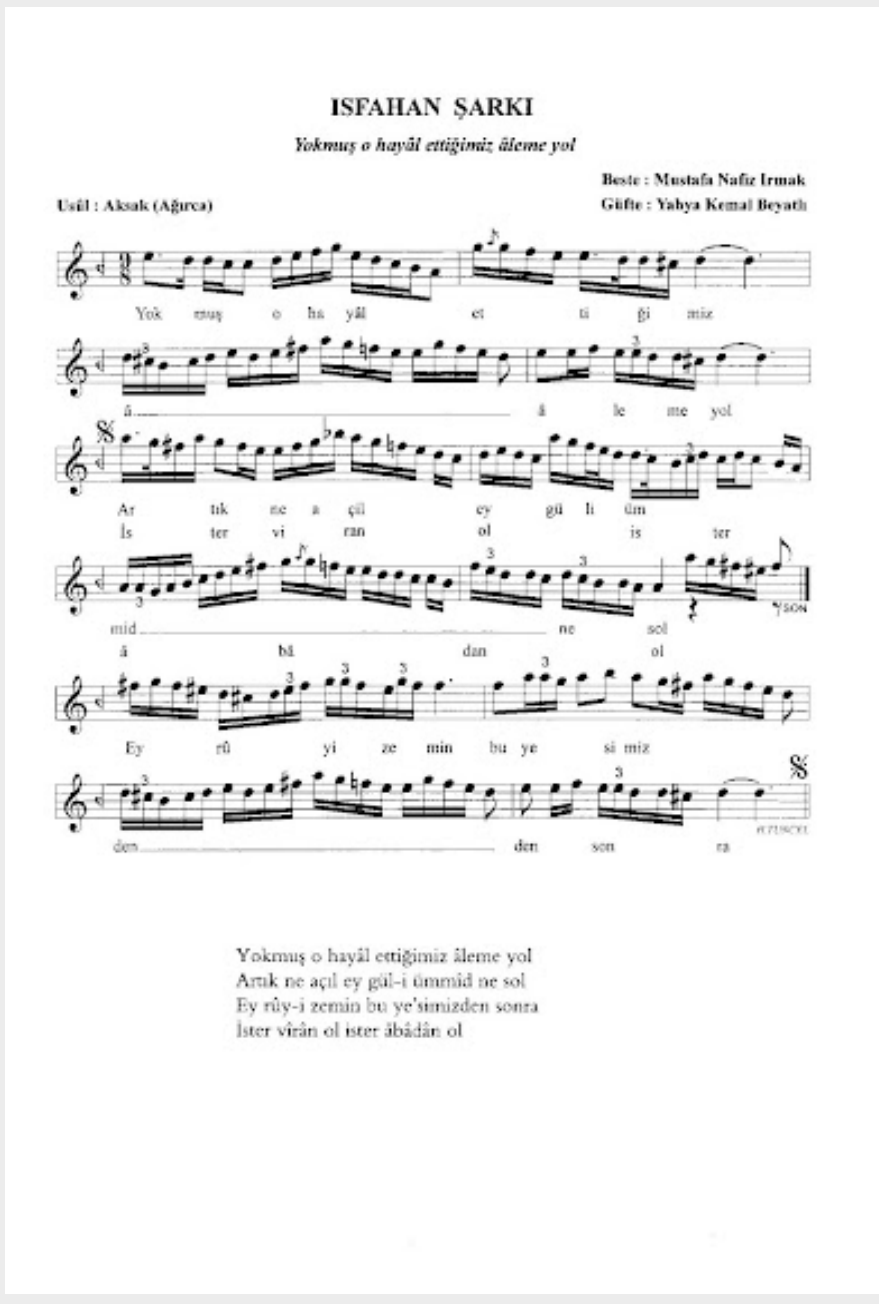

2

Beste : Salih Suphi Soner
Güfte : Yahya Kemal Beyatlı
Makam : Hicazkâr
Usûl : Curcuna

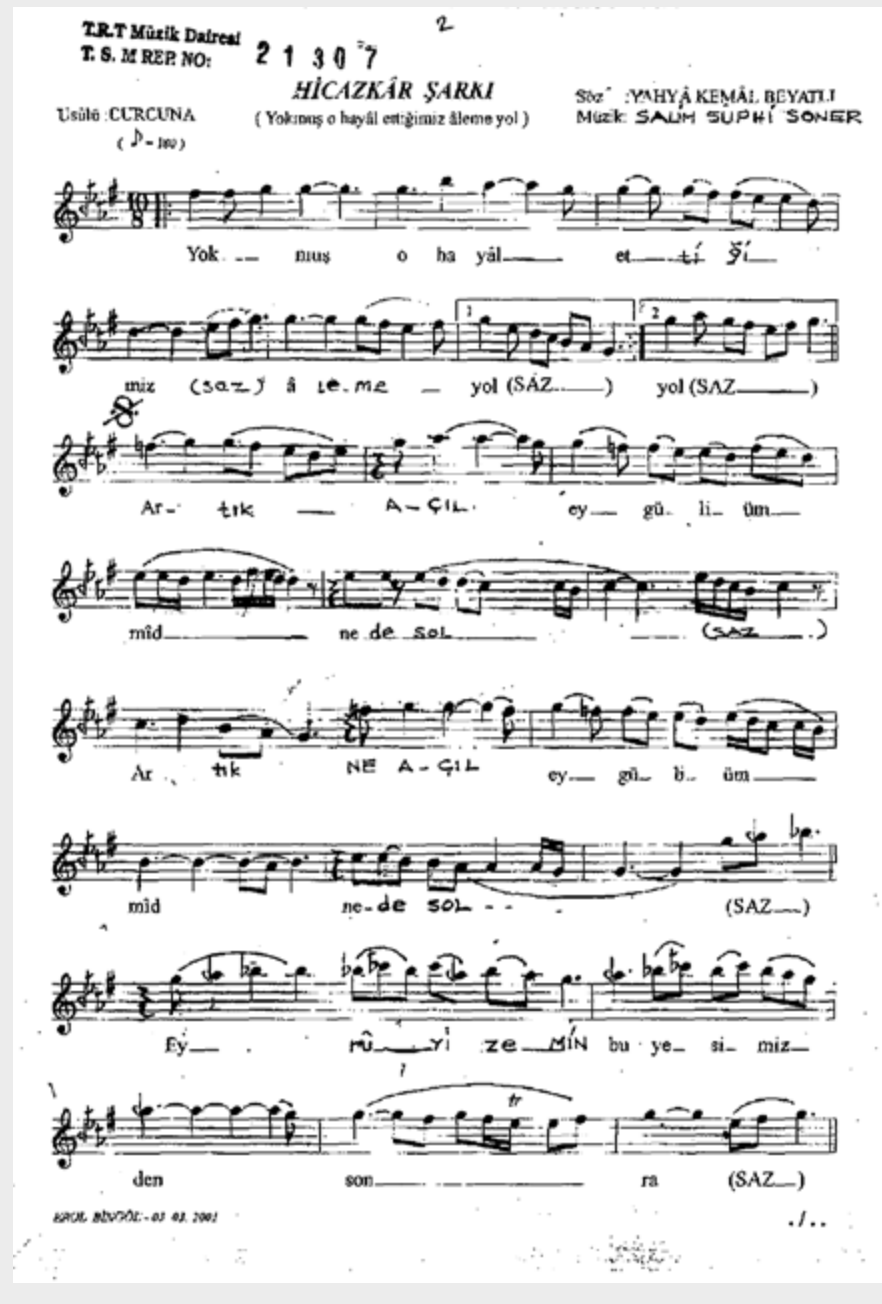

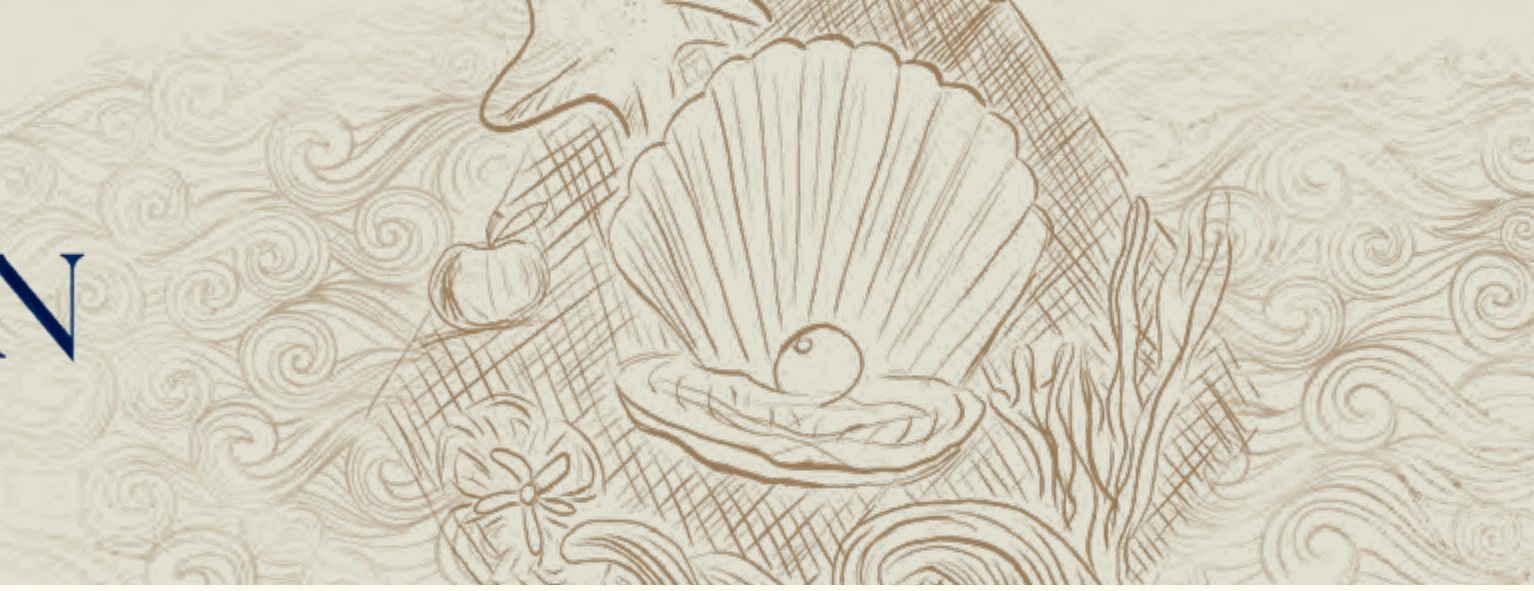

Bulut Resimleri

Her kim ki
rüya peşinde divane gezer
Sevdaya kanatlanır
ufuklarda yüzer
Bir parça habersiz gibidir
dünyadan
Her sahneye
bir başka bulut resmi çizer

Hep Böyle

Besbelli uzak böyle
yakın hep böyle
Dünya dediğin darmadağın
hep böyle
Köksüzdü temelsizdi
düzen tutmadı hiç
Dün böyle bugün böyle
yarın hep böyle

Üç Pencere

Çıktım boyanıp
bir gecenin gündüzüne
İndim yokuşundan geçip
aşkın düzüne
Seslerle ışıklarla
sıcak renklerle
Üç pencere açtım yeniden
gökyüzüne

Birlikte

Gel her gece
yıldızlara hülya asalım
Aşkın yüce Mushaf'ına
gel el basalım
Yıllarca asırlarca konuştuk
kâfi
Bundan geri
mümkünse beraber susalım

Hep Bana Bak

Varsın talan olsun anılar; sen güne bak
Taş yongası heykelleri boş ver; cana bak
Ben senle açıp senle solan bir çiçeğim
Çalsın can alan kampana sen hep bana bak

Şifahane

Bir ev ki hayaller kurulur gölgesine
Altın ve gümüşler sürülür gölgesine
Güller dağılır sırlı bir akşam vakti
Efsunlu kilimler serilir gölgesine

İstanbul

Her semtini bir başka sever ehli vefa
Tül tül dağılır üstüne bin türlü sefa
Herkes sana koşmakta bugün dört yandan
Sen öyle güzelsin ki yüzün gönle şifa

Ya Tahammül Ya Sefer

İstanbul'u sevmek bir esaret sanki
Beylerbeyi gam, Kanlıca hasret sanki
Çağ yangını yakmış bu mübarek şehri
Bir tek seçenek var o da hicret sanki

AŞKİSTAN

MUHSİN İLYAS SUBAŞI

Hırsımız

Azgın ata benzer hırsımız, doyması yok,
Umrunda değildir hiç, adam sayması yok,
Gem vurmayı bilmez de, düşersen peşine;
Gül düşse, gönül kavrulsa, aldırması yok!

Şehitler

Kandan doğacak kaç umudun meyvesidir,
Sonsuz ve büyük ülkülerin gür sesidir,
Göklerde kucaklar ezelin bekçileri,
Toprakta şehitler, ebedin gözdesidir!

Bursa , Ekim 1921

Jules Gervais-Courtellemont, NatGeo

Rubailerinizin değerlendirilmesini veya yayımlanmasını isterseniz aşağıdaki e-posta adresine gönderebilirsiniz.
Şiirle kalmanız dileğiyle...

rubaidergisi@gmail.com